

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa	2302809
Matèria	Serveis públics i medi ambient
Assumpte	Falta resposta contaminació acústica
Actuació	Resolució de consideracions a l'Administració

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Antecedents

1.1 Amb data 25/09/2023 la promotora de l'expedient va interposar una queixa en la qual manifestava la falta de resposta de l'Ajuntament d'Ontinyent davant les molèsties denunciades pels assajos de cant i de dolçaina que es realitzen en la Casa de Cultura que hi ha prop de l'habitatge de la interessada.

1.2 Amb data 11/10/2023 es va admetre la queixa a tràmit i es va sol·licitar a l'Ajuntament d'Ontinyent que remetera un informe detallat i raonat sobre els fets que van motivar l'obertura de l'expedient de queixa i, en particular, sobre el tràmit donat a la queixa de la interessada i la resposta que se li va oferir; si aquesta no s'havia produït encara, que ens oferira informació sobre les causes que havien impedit complir amb l'obligació de contestar l'escrit presentat i les mesures adoptades per a remoure aquests obstacles, amb indicació expressa de la previsió temporal existent per a procedir a l'emissió de la citada resposta.

1.3 Transcorregut àmpliament el termini establert, sense sol·licitar ampliació del termini per a això, no s'ha rebut l'informe de l'Ajuntament d'Ontinyent, per la qual cosa aquesta institució no ha pogut constatar els fets denunciats per l'autora de la queixa, de manera que resulta forçós partir de la veracitat d'aquests i de la inactivitat de l'Ajuntament d'Ontinyent a l'hora d'adoptar les mesures oportunes que eviten les molèsties ocasionades per la contaminació acústica.

Com que no s'ha emés cap informe, l'autora de la queixa no ha tingut l'oportunitat de formular consideracions i observacions sobre aquest.

2 Consideracions

2.1 Drets i llibertats públiques relacionats amb la present queixa

El present expedient es va iniciar per la possible afectació del dret de la persona interessada a obtenir, en el termini legalment establert, una resposta expressa i motivada respecte dels escrits que es presenten davant de les administracions públiques, en el marc del dret a una bona administració, així com al gaudi d'un habitatge digne i un medi ambient adequat (articles 8, 16 i 17 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana), cosa que faculta el Síndic de Greuges per a intervenir en el present supòsit, d'acord amb el que s'ha disposat en l'article 38 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i en l'article 1 de la Llei 2/2021, de 26 de març, de la Generalitat, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2.1.1 Posats a resoldre el present expedient, són diverses les qüestions que la queixa sotmet a la nostra consideració i que hem d'abordar, tenint en compte en tot cas que, en bona part, l'una és conseqüència clara de l'altra.

En primer lloc, pel que fa a l'incompliment de l'Administració pública de l'obligació de resoldre, hem de començar recordant que l'art. 21.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú estableix que:

“L’Administració està obligada a dictar resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments, siga quina siga la seua forma d’iniciació.”

L'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial i en un termini raonable».

En relació amb aquesta qüestió, cal tindre en compte que l'article 8 del nostre Estatut d'Autonomia (norma institucional bàsica de la nostra comunitat autònoma) assenyala que «Els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans i ciutadanes espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea (...)», i indica que «Els poders públics valencians estan vinculats per aquests drets i llibertats i vetllaran per la seua protecció i respecte, així com pel compliment dels deures».

Al seu torn, l'article 41 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (Dret a la bona administració) estableix que «tota persona té dret que les institucions i òrgans de la Unió tracten els seus assumptes de manera imparcial i equitativa i dins d'un termini raonable».

Per tot el que s'ha exposat, aquesta institució no pot sinó recordar, una vegada més, que el principi d'eficàcia (art. 103.1 de la Constitució Espanyola) exigeix de les administracions públiques que es complisquen raonablement les expectatives que la societat legítimament li demanda, entre elles, i molt rellevant, el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenten els particulars, ja que el coneixement total per l'administrat de la fonamentació de les resolucions administratives constitueix un pressupòsit inexcusable per a una adequada defensa dels seus drets i interessos legítims.

Considerem que la vigència de les disposicions analitzades imposa a les administracions un **plus d'exigència** a l'hora d'abordar l'anàlisi dels escrits que els dirigeixen els ciutadans i donar-los resposta en el marc del dret a una bona administració.

Tal com ha exposat el Tribunal Suprem en la **Sentència 1667/2020, de 3 de desembre**, «el principio a la buena administración (...), merced a lo establecido en el artículo 41 de la Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea, ha adquirido el rango de derecho fundamental en el ámbito de la Unión, calificándose por algún sector doctrinal como uno de los derechos fundamentales de nueva generación (...)».

Aquest dret a una bona administració es conforma, així, com un **dret bàsic i essencial** de la ciutadania valenciana, que s'integra, com a mínim, pels drets de la persona al fet que les administracions públiques atenguen en un termini raonable les peticions que aquesta els formule, i que li donen una resposta expressa i motivada a aquestes, de manera que el ciutadà puga conèixer en tot moment quina és la posició de l'administració concernida respecte del seu problema, per a, en cas de discrepància, poder exercir les accions de defensa dels seus drets que estime més adequades.

El que no té cabuda en cap cas és que, davant una petició formulada per la persona interessada d'acord amb els requisits exigits legalment, l'Administració no oferisca una resolució o emeta una resolució mancada de la justificació adequada que permeta al sol·licitant entendre els motius pels quals l'Administració ha adoptat l'esmentada resolució.

Cal destacar que l'article 33.2.c de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges, faculta aquest per a instar les administracions públiques a «resoldre, en temps i en forma, les sol·licituds presentades i els recursos plantejats en el seu àmbit competencial».

2.1.2 Quant a les molèsties que ocasionen les activitats que se celebren a la Casa de Cultura referida en la queixa, i que afecten els drets de la promotora d'aquesta al gaudi d'un habitatge digne i un medi ambient adequat, hem de partir de l'article 12 de Llei 7/2002, de 3 de desembre, de protecció contra la contaminació acústica (DOGV 9/12/2002), que disposa que «cap activitat o instal·lació podrà transmetre a l'ambient exterior nivells sonors de recepció superiors als indicats en la taula 1 de l'annex II, establits en funció de l'ús dominant de la zona».

Nivells de recepció externs

Ús dominant	Nivell sonor dB(A)	
	Dia	Nit
Residencial	55	45

L'esmentada Llei 7/2002, de 3 de desembre, estableix en l'article 37, que les activitats susceptibles de generar sorolls i vibracions hauran de realitzar un autocontrol de les emissions acústiques i que aquestes auditories s'hauran de fer per un organisme autoritzat en aplicació del procediment que s'hi establisca.

No podem obviar la jurisprudència dimanada sobre **l'afectació del soroll als drets de la persona**, tant del **Tribunal Europeu de Drets Humans** com del **Tribunal Constitucional** que, en la **Sentència número 119/2001, de 29 de maig**, va declarar:

“... habida cuenta de que nuestro texto constitucional no consagra derechos meramente teóricos o ilusorios, sino reales y efectivos (STC 12/1994, de 17 de enero), se hace imprescindible asegurar su protección no sólo frente a las injerencias ya mencionadas, sino también frente a los riesgos que puedan surgir en una sociedad tecnológicamente avanzada. A esta nueva realidad ha sido sensible la jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos, como se refleja en las Sentencias de 21 de febrero de 1990, caso Powell y Rayner contra Reino Unido; de 9 de diciembre de 1994, caso López Ostra contra Reino de España, y de 19 de febrero de 1998, caso Guerra y otros contra Italia. En efecto, **el ruido puede llegar a representar un factor psicopatògeno destacado en el seno de nuestra sociedad y una fuente permanente de perturbación de la calidad de vida de los ciudadanos**. Así lo acreditan, en particular, las directrices marcadas por la Organización Mundial de la Salud sobre el ruido ambiental, cuyo valor como referencia científica no es preciso resaltar. En ellas se ponen de manifiesto las **consecuencias que la exposición prolongada a un nivel elevado de ruidos tienen sobre la salud de las personas (...)**.”

El mateix Tribunal Constitucional (SSTC 119/2001, de 29 de maig i 16/2004, de 23 de febrer) diu que:

“una exposición prolongada a unos determinados niveles de ruido, que puedan objetivamente calificarse como evitables e insoportables, ha de merecer la protección dispensada al derecho fundamental a la intimidad personal y familiar, en el ámbito domiciliario, en la medida en que impidan o dificulten gravemente el libre desarrollo de la personalidad, siempre y cuando la lesión o menoscabo provenga de actos u omisiones de entes públicos a los que sea imputable la lesión producida”.

A fi d'evitar les molèsties acústiques causades injustament als veïns afectats, els articles 84 i 85 de la **Llei valenciana 6/2014, de 25 de juliol, de prevenció de la contaminació i qualitat ambiental d'activitats a la Comunitat Valenciana** (DOGV 31/07/2014), estableixen que, amb audiència prèvia a l'interessat, es podrà declarar la clausura i el tancament del local, així com requerir l'adopció de mesures correctores que eviten les molèsties.

En semblants termes, l'article 62 de la Llei valenciana 7/2002, de 3 de desembre, sobre protecció contra la contaminació acústica, habilita l'Ajuntament per a ordenar la suspensió immediata del funcionament de la font pertorbadora fins que es corregisquen les deficiències existents.

2.2 Conducta de l'Administració

En el cas concret que ens ocupa, l'Ajuntament d'Ontinyent és competent per a evitar la contaminació acústica produïda pel conservatori de música.

Així, si bé la lluita des de l'àmbit del dret administratiu enfront del problema de la contaminació acústica és competència de totes les administracions territorials, el paper assignat a l'Administració local és certament rellevant.

L'article 6 de la Llei del soroll efectua una completa remissió a la normativa i els usos locals en la matèria, i estableix que:

"Correspon als ajuntaments aprovar ordenances en relació amb les matèries objecte d'aquesta llei".

Per la seua part, l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, estableix quan regula les competències municipals que:

"1. El municipi, per a la gestió dels seus interessos i en l'àmbit de les seues competències, pot promoure tota mena d'activitats i prestar tots els serveis públics que contribuïsqen a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal.

2. El municipi exerceix, en tot cas, competències, en els termes de la legislació de l'Estat i de les comunitats autònomes, en les matèries següents:

(...):

f. Protecció del medi ambient"

L'article 54 (Actuació inspectora) de la Llei valenciana 7/2002, de 3 de desembre, sobre protecció contra la contaminació acústica disposa que la facultat inspectora de les activitats subjectes a aquesta llei correspon als ajuntaments i als diferents òrgans de l'Administració autonòmica competents per raó de la matèria.

Per fi, l'article 1 del Reglament de serveis de les corporacions locals estableix que:

"Els ajuntaments podran intervindre l'activitat dels seus administrats en els següents casos:

1r. En l'exercici de la funció de policia, quan existira pertorbació o perill de pertorbació greu de la tranquil·litat, seguretat, salubritat o moralitat ciutadanes, amb la finalitat de restablir-les o conservar-les".

A tot el que s'ha exposat, hem d'afegir que l'Ajuntament d'Ontinyent no ha aportat cap informació sobre l'objecte de la reclamació de la persona interessada, que no ha obtingut resposta als seus escrits.

Davant la falta de col·laboració de l'Ajuntament d'Ontinyent és necessari recordar que l'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

"Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsqen els fets següents:

a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...)"

L'Ajuntament d'Ontinyent encara no ha remés a aquesta institució l'informe requerit en data 11/10/2023 (notificat en data 13/10/2023), per la qual cosa ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de l'esmentada Llei 2/2021).

Tot això es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, i també en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic, i en aquest cas s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores, que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables del que succeeix.

3 Resolució

Davant del que hem exposat i d'acord amb el que estableix l'article art. 33 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, formulem a l'Ajuntament d'Ontinyent les recomanacions i els recordatoris de deures legals següents:

1. RECORDEM a l'Ajuntament d'Ontinyent **EL DEURE LEGAL** de respondre en el termini legalment establert, de manera expressa i motivada, els escrits que els interessats presenten davant aqueixa administració pública, d'acord amb el que preveu l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i la legislació concordant, en el marc del dret a una bona administració.

2. RECOMANEM a l'Ajuntament que procedisca, si no ho haguera fet ja, a donar una resposta expressa, congruent i motivada als diversos escrits presentats per la interessada en relació amb les molèsties ocasionades per les activitats que es realitzen a la Casa de Cultura que aborde i resolga totes i cadascuna de les qüestions que s'hi han exposat, i que notifique la resolució que s'adopte, amb expressió dels recursos que li cal exercir en cas de discrepància amb el seu contingut.

3. RECOMANEM que es garantisca, a través de l'exercici àgil i efectiu de les competències municipals, els drets constitucionals que poden ser vulnerats a conseqüència de la contaminació acústica generada i, en particular, del dret a un medi ambient adequat (art. 45 CE), del dret a la protecció de la salut (art. 43 CE) i del dret a la intimitat personal i familiar en el propi domicili (art. 18 CE).

4. RECOMANEM que es procedisca amb urgència i com més prompte millor, per part de tècnic acreditat homologat, a comprovar si la Casa de Cultura on es realitzen els assajos de cant i de dolçaina, compleix les condicions acústiques particulars establides en les Instruccions Tècniques d'aplicació.

5. RECOMANEM a l'Ajuntament que, en el marc de les competències inspectores que li corresponen, adopte amb rapidesa i determinació totes les mesures correctores addicionals a fi que els nivells sonors produïts no superen els límits legalment establits i que les acompanye, si és necessari, de mesures cautelars com ara limitar l'horari de funcionament de l'activitat.

6. Si es constata la realitat d'aquestes molèsties, **RECOMANEM** a l'Ajuntament que, en el marc de les seues competències, la citada Administració local adopte les mesures que siguen necessàries per a erradicar-les, duent a terme, si calguera, obres d'aïllament en l'immoble ajustades a la normativa o, en cas que aquestes obres foren de tal envergadura que feren inviable la seua execució, procedint a reubicar aquestes activitats en una altra edificació que guarde les degudes condicions d'aïllament o que se situe convenientment allunyada d'edificis residencials, i aconseguir el ple respecte dels drets de la promotora de la queixa i dels altres veïns afectats.

7. L'Ajuntament d'Ontinyent està obligat a respondre per escrit en un termini no superior a un mes des de la recepció del present acte. La resposta haurà de manifestar, de manera inequívoca, el seu posicionament respecte de les recomanacions o els suggeriments continguts en la present resolució. Així:

- Si manifesta l'acceptació, farà constar les mesures adoptades per al seu compliment. Si el termini per a complir-les resultara superior, la resposta haurà de justificar aquesta circumstància i incloure el termini concret compromés per a això.
- La no acceptació haurà de ser motivada

8. S'acorda notificar la present resolució a l'Ajuntament d'Ontinyent i a la persona interessada.

9. S'acorda publicar aquesta resolució en la pàgina web del Síndic de Greuges.

Àngel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana